

Veilig vliegen met drones

Op woensdag 18 mei jongstleden was het NGB met de “Actuele Tafel” te gast bij de Politieacademie. De aanwezige burgemeesters werden daar door de politie, lenM en VenJ bijgepraat over drones. Een goede sessie over een onderwerp waar in de beroepspraktijk nog de nodige vragen over bestaan.

Drones zijn steeds vaker te zien in het lucht-ruim. De populariteit van deze kleine onbemande vliegtuigen of helikopters is groot. De schatting is dat er 100.000 drones zijn aangeschaft. Voor het merendeel de kleinste varianten, die vaak alleen maar binnen of in de tuin kunnen vliegen, maar ook een aanzienlijk aantal van het grotere type die tot vier kilo zwaar kunnen zijn. Vliegen met drones is leuk en biedt talloze mogelijkheden. Om het vliegen met drones voor iedereen veilig te laten verlopen zijn er wel regels. Geldt dit voor alle drones? Jazeker, zelfs met een kleine speelgoed-drone ben je ‘gebruiker van het luchtruim’ en gelden de luchtverkeersregels.

‘Ook een mooie overzichtsfilm over het historisch centrum zal op problemen stuiten’

Op veilige afstand

Een belangrijke regel is dat je met een drone niet boven groepen mensen of aaneengesloten bebouwing, (spoor)wegen of andere bouwwerken mag vliegen. Dat geldt voor particulieren, maar ook voor de overheid zelf. Dus ook een mooie overzichtsfilm over het historisch centrum zal op problemen stuiten. Ook mag de drone niet hoger dan 120 meter boven de grond komen. Omdat drones een risico vormen voor andere luchtvaartuigen, zoals traumahelikopters, moet de gebruiker een drone direct aan de grond zetten als er een ander luchtvaartuig aankomt. Ook is het verboden om in de buurt van luchthavens of andere no fly zones komen. Filmen en fotograferen met een drone mag, mits de privacy van anderen wordt gerespecteerd.

APV en andere regelgeving

De komst van drones heeft in principe geen gevolgen voor de APV, tenzij er bepaalde (rust?)gebieden in de gemeente zijn waar het vliegen met drones moet

worden verboden. Voor de bebouwde kom is een droneverbod niet nodig, omdat het immers al is verboden om boven aaneengesloten bebouwing te vliegen. De landelijke regelgeving is de maatstaf en voorziet in de meeste situaties die zich kunnen voordoen. Maar er is uiteraard een grijs gebied. Zo is bijvoorbeeld onduidelijk of een gemeente in het kader van de zondagsrust kan verordenen dat op zondag niet met drones gevlogen mag worden. Het is een deel van de regelgeving dat nog niet is uitgekristalliseerd.

Toch zal het voor de lokale overheid primair de evenementenvergunning zijn waar de drones een rol in spelen. In de praktijk gebeurt het namelijk wel dat er bijvoorbeeld bij een marathon in het open gebied wordt gefilmd met drones. De gevaren van een neerstortende drone worden onderschat; mocht een drone onbestuurbaar worden, dan kan een val tot ernstige verwondingen leiden. Voor zover er met drones wordt gevlogen rond dergelijke evenementen, is het raadzaam om alleen vanuit een schuine hoek te filmen en niet over groepen mensen heen te vliegen.

Mobiel cameratoezicht

Tijdens de bijeenkomst kwam ook de drone als alternatief voor mobiel cameratoezicht (art. 151c Gemeentewet) ter sprake. In de praktijk zal dit waarschijnlijk geen uitkomst bieden. Allereerst door de praktische omstandigheden. Een accu van een drone houdt het waarschijnlijk hooguit 20 minuten vol, zodat het geen duurzame oplossing voor cameratoezicht is. Daarnaast speelt ook het juridische argument mee dat het met het oog op proportionaliteit en subsidiariteit waarschijnlijk geen haalbare oplossing is. Als het doel op een andere, voor de burger minder ingrijpende wijze bereikt kan worden, dient de inzet van een drone achterwege te blijven. Bovendien heeft toezicht in de meeste gevallen vooral zin boven groepen mensen, bijvoorbeeld in een uitgaansgebied in de bebouwde kom. Maar juist daar is het op basis van de hierboven genoemde regels niet toegestaan om te vliegen. Ook speelt mee dat cameratoezicht door middel van drones vaak niet zichtbaar is. Tot slot maakt een drone

met camera doorgaans een grotere inbreuk op de persoonlijke levenssfeer dan een statische camera. Zoals de *Autoriteit Persoonsgegevens* aangeeft kunnen drones personen namelijk makkelijk volgen en leidt dit tot cameratoezicht op plaatsen waar die personen verwachten onbespied te zijn.¹

Hulpdiensten

Diverse hulpdiensten werken inmiddels in een pilot-omgeving met de inzet van drones. Zo doet de brandweer onderzoek naar de inzet van drones bij branden met gevaarlijke stoffen en natuurbranden. De politie heeft diverse pilots lopen op het gebied van opsporing, het in kaart brengen van de plaats delict en crowd control. Daarnaast loopt een pilot om roofvogels in te zetten voor het onderscheppen van vijandige drones.

Handhaving

Handhaving van de regels voor het vliegen met drones ligt bij de politie, op grond van de algemene toezichtstaak van de politie (art. 3 Politiewet). Voor het niet-naleven van de regels kan een boete worden gegeven en kan de drone in beslag worden genomen. Voor het commercieel gebruik van drones gelden specifieke eisen. Dit is bijvoorbeeld van toepassing als in opdracht foto's worden gemaakt of om inspecties van windmolens te doen of wanneer de gemeente drones gebruikt voor cartografie. In die gevallen heeft de exploitant een certificaat nodig.

Mogelijkheden en onmogelijkheden

Tijdens de sessie werd duidelijk dat het onderwerp 'drones' nog in de kinderschoenen staat. Voor een deel wordt teruggevallen op de regelgeving die ook voor modelvliegers geldt. Tegelijkertijd zijn er op Europees niveau ontwikkelingen die ook nadere regels gaan stellen voor het gebruik van deze onbemande toestellen. Zoals de spreker van het Ministerie van Infrastructuur & Milieu aangaf: *"Het is een voorbeeld van disruptieve technologie. Nieuwe mogelijkheden worden geboden, maar ook problemen die niet allemaal van tevoren kunnen worden voorspeld."* De ontwikkelingen worden door ons nauwlettend gevolgd. Het NGB trekt hierin op met VNG, waarbij burgemeester Aat de Jonge (Dronten)

¹ Cameratoezicht. Beleidsregels voor de toepassing van bepalingen uit de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet politiegegevens, Autoriteit Persoonsgegevens, Den Haag: 2016

vanuit de VNG-commissie Bestuur & Veiligheid het voortouw neemt om de implicaties voor de gemeenten te volgen en, waar nodig, bij te sturen. <

Wouter Jong/NGB
Michiel Geuzinge/VNG

Meer informatie

Meer informatie over veilig vliegen met drones is terug te vinden op rijksoverheid.nl/drones en de website van de VNG.